

Doktorský studijní program Výtvarná umění, obor Vizuální komunikace
(Přehled předmětů a zkoušejících, přehled anotací předmětů a literatury)

KDT/797 Metodologie a teorie umění - předmět obecný

doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.

Předmět **Metodologie a teorie umění** se zabývá vědeckou povahou dějin umění, kontextualizací artefaktu do širšího teoretického rámce a pluralitou interpretačních názorů. Na základě analýzy současných uměnovědných přístupů se studenti pokoušejí definovat základní metodologická východiska a výstupy, čímž prohlubují svou terminologickou výbavu a zároveň rozvíjejí metodologickou gramotnost. Student je tímto způsobem konfrontován se signifikantními uměleckými díly, konkrétními kurátorskými koncepty a relevantními teoretickými proudy; klasifikuje tyto aktuální tendence a pomocí metodologických postupů takto umělecký artefakt potenciálně muzealizuje.

Literatura základní:

- BAKOŠ, J.: *Štyri trasy metodologie dejín umenia*. Veda, 2000
- BARTLOVÁ, M. (ed.): *Dějiny umění v České společnosti*. Argo, 2004
- BARTLOVÁ, M.: *Jaká věda jsou dějiny umění? In: Umění: časopis Ústavu dějin umění. Ústav dějin umění AV ČR, 54/2006, č. 3*
- BAUDRILLARD, J.: *Simulacra and Simulation*. University of Michigan Press, 1994
- BENJAMIN, W.: *Dílo a jeho zdroj*. Odeon, 1979
- ELKINS, J.: *Proč lidé pláčou před obrazy*. Academia, 2007
- HILDEBRAND, A.: *Problém formy ve výtvarném umění*. Triáda, 2004
- HLAVÁČEK, J.: *Cvičení z estetiky*. Gallery, 2007
- JACOBSON, R.: *Poetická funkce*. H + H, 1995
- KROUPA, J.: *Školy dějin umění, Metodologie dějin umění I*. Masarykova universita, 2007
- LIESSMAN, K. P.: *Filozofie moderního umění*. Votobia, 2000
- MATHAUSER, Z.: *Metodologické meditace*. Blok, 1989
- PANOFKI, E.: *Význam ve výtvarném umění*. Odeon, 1981
- POSPISZYL, T. (ed.): *Před obrazem*. OSVU, 1998
- POSPISZYL, T.: *Srovnávací studie*. Agite/Fra, 2005
- PRAHL, R.; Winter, T.: *Proměny dějin umění*. Scriptorium, 2007
- SCHAPIRO, M.: *Dílo a styl*. Argo, 2006

Literatura doporučená:

- BAXANDALL, M.: *Stíny a světlo*. Barrister & Principal, 2003
- FEYERABEND, P., K.: *Rozprava proti metodě*. Aurora, 2001
- FRANCASTEL, P.: *Malířství a společnost*. Barrister & Principal, 2004
- POPPER, K. R.: *Bída historicismu*. Oikoymenh, 2000
- POPPER, K. R.: *Logika vědeckého bádání*. Oikoymenh, 1997
- PROCHÁZKA, M.; Hrbata, Z.: *Romantismus a romantismy. Pojmy, proudy, kontexty*. Karolinum, 2005
- READ, H.: *Kunst der Kunstkritik*. Gütersloh, 1963

KDT/800 Multimediální aspekty současného výtvarného umění – předmět obecný - doc. Mgr. Michal Koleček, Ph.D.

V rámci postmoderní analýzy výklad dospívá k multimediálním projekcím, elektronickému umění a k novým interaktivním médiím. Předmět **Multimediální aspekty současného výtvarného umění** si klade za cíl zpřístupnit pluralitu a heterogenitu umění dvacátého století a přimět studenty vnímat období poslední třetiny 20. století a počátku 21. století v širších kontextech jako logické vyústění sociálních, politických a ekonomických aspektů své doby.

Kurz je věnován:

- impulsům a globálním trendům přicházejícím jak z kultury západní, tak z kultur mimoevropských.
- současnému umění ve středoevropském regionu a problematice spojené s tímto geografickým a kulturním fenoménem. Zabývá se vymezením, identitou a současnou sebereflexí tohoto regionu a uměním jednotlivých zemí, střetem internacionálních a nacionálních trendů a tradic.
- rozvoji schopnosti orientace v současném českém výtvarném dění a zařazením jeho představitelů do středoevropského, evropského a světového kontextu.
- širšími souvislostmi mezi dějinami výtvarného umění a přesahy do oblasti sociologie, filosofie, politiky, kulturní antropologie a dalších disciplín.

Literatura základní:

- BOURRIAUD, N.: *Postprodukce*. Tranzit, 2004
- FLUSSER, V.: *Do universa technických obrazů*. OSVU 2001
- GREEN, R.: *Internet Art*. Thames and Hudson, 2004
- GREENBERG, R.; FERGUSON, B. W.; MAIRNE, S.: *Thinking about Exhibitions*. Routledge, 1996
- FOSTER, H.; KRAUSOVÁ, R.; YVE-ALAIN, B.; BUCHLOH, B.: *Umění po roce 1900*. Slovart, 2007
- JENKINS, H.: *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. NYU Press, 2006
- KESNER, L.: *Vizuální teorie*. H + H, 1997
- MARINCOLA, P.: *Curating Now: Imaginative Practice/Public Responsibility*. Philadelphia Exhibitions Initiative, 2001
- MCLUHAN, M.: *Člověk, média a elektronická kultura*. Jota, 2000
- MCLUHAN, M.: *Jak rozumět médiím*. Odeon, 1991
- PACHMANOVÁ, M.: *Věrnost v pohybu*. OWP, 2001
- PAUL, CH.: *Digital Art*. Thames and Hudson, 2003
- POSPISZYL, T. (ed.): *Před obrazem, Antologie americké výtvarné teorie a kritiky*. OSVU, 1998
- RUSNÁKOVÁ, K.: *História a teória mediálneho umenia na Slovensku*. VŠVU, 2006
- WADE, G.: *Curating in the 21st Century*. Wallsall, 2000

Literatura doporučená:

- ECO, U.: *Interpretácia a nadinterpretácia*. Archa, 1995
- HEIM, M.: *The Metaphysics of Virtual Reality*. Oxford University Press, 1994
- LUMLEY, R.: *The Museum Time Machine*. Routledge, 1988
- SANDELL, R.: *Museum, Prejudice and the Reframing of Difference*. Routledge, 2006

- TURCLE, S.: *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet*. Simon & Schuster, 1997
- WEINBERGER, D.: *Everything Is Miscellaneous: The Power of the New Digital Disorder*. Times Books, 2007
- WEINTRAUB, L.: *Art on the Edge and Over: Searching for Art's Meaning in Contemporary Society, 1970s-1990s*. Art Insights, 1997
- WILLIAMS, R.: *Visual Communication: Integrating Media, Art, and Science*. Lawrence Erlbaum Associates, 2007

KDT/802 Cizí jazyk – předmět obecný

Pedagogická fakulta, Centrum jazykové přípravy, info na:

http://pf.ujep.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=580&Itemid=458

Kurz **Cizí jazyk** je zaměřen na precizaci stávajících znalostí a komunikačních schopností posluchače doktorského studijního programu v anglickém jazyce.

Zvláštní důraz je v něm kladen na prohlubování slovní zásoby v oblasti odborné terminologie, konverzaci a frazeologii.

Jeho náplň je zároveň založena na překladové rovině a konsekventním seznamování doktorandů s aktuálními informacemi ze studovaného oboru.

Literatura základní:

- DAVIES, P. A.: *Oxford Bookworms Factfiles: Information Technology*. Oxford University Press, 2002
- HARRISON, R.: *New Headway Academic Skills*. Oxford University Press, 2007
- MCCARTHY, M.; O'DELL, F.: *Academic Vocabulary in Use*. Cambridge University Press, 2007
- MURPHY, E.: *Grammar in Use*. Cambridge University Press, 1997
- MURPHY, E.: *English Vocabulary in Use*. Cambridge University Press, 2001
- NELSON, G.: *English: An Essentials Grammar*. Routledge, 2001
- O'DELL, F.: *English Panorama, Level 1*. Cambridge University Press, 1997
- O'DELL, F.: *English Panorama, Level 2*. Cambridge University Press, 1998
- RAIMES, A.: *Grammar Troublespots Student's Book*. Cambridge University Press, 1998
- SEAL, B.: *Academic Encounters: Reading, Study Skills and Writing – Human Behaviour*. Cambridge University Press, 1997

Literatura doporučená (překladová):

- BIERUT, M.: *79 Short Essays on Design*. Princeton Architectural Press, 2007
- BROWN, J. K.: *Making Culture Visible*. Routledge, 2005
- GANS, H. J.: *Popular Culture and High Culture: An Analysis and Evaluation of Taste*. Basic Books, 1999
- GREEN, R.: *Internet Art*. Thames and Hudson, 2004
- HARRISON, J. E.: *Ancient Art & Ritual*. Kessinger Publishing, 1996
- MIRZOEFF, N.: *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 2002
- PAUL, CH.: *Digital Art*. Thames and Hudson, 2003
- WADE, G. (ed.): *Curating in the 21st Century*. Walsall – Wolverhampton, 2000
- WILLIAMS, R.; Newton, J. H.: *Visual Communication: Integrating Media, Art and Science*. Routledge, 2007

KDT/803 Vizuelní komunikace – předmět oborový

prof. Mgr. Miroslav Vojtěchovský

Tematický blok **Vizuelní komunikace** je zaměřen na kodifikaci vizuelních symbolů éry informatiky a na proces komunikace mezi globalizovanou společností a celou škálou aktuálních podob současného technického obrazu.

Předmět Vizuelní komunikace v rámci doktorského studia zhodnocuje psychologické, rétorické, kognitivní, sémiotické, narativní a etické aspekty percepce zrakového vjemu, ale zároveň zahrnuje veškeré oblasti současné vizuelní kultury: typografii, grafický design, fotografii, videoart a interaktivní média. Posluchači prozkoumávají způsob, jakým myšlenkové procesy pracují s dílčími znaky vizuelního výrazu a stávají se stavebními pilíři výjevu – obrazové informace. Mechanismy sdílení vizuelní informace jsou v rámci tohoto celku nahlíženy z perspektivy historických souvislostí, osobního zaujetí, technické (technologické) determinace a obecného kulturního povědomí.

Literatura základní:

- ARNHEIM, R.: *Art and Visual Perception. A Psychology of the Creative Eye*. Berkeley University of California Press, 1974
- ARNHEIM, R.: *Visual Thinking*. Berkeley University of California Press, 1972
- BERTRAND, I.: *Media Research. Methods: Audience, Institutions*. Texts, Palgrave Macmillan, 2004
- BROWN, J. K.: *Making Culture Visible*. Routledge, 2005
- ELKINS, J.: *Visual Studies (A Sceptical Introduction)*. Routledge, 2000
- FLUSSER, V.: *Do universa technických obrazů*. OSVU, 2001
- KESNER (ml.), L.: *Vizuelní teorie: Současné anglo-americké myšlení o výtvarných dílech*. H + H, 1997
- LESTER, M.: *Visual Communication*. Wadsworth, 2005
- MIRZOEFF, N.: *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 2002
- SCHULZ, W.: *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Karolinum, 2005
- SMITH, K. (ed.); MORIARTY, S. (ed.): *Handbook of Visual Communication Theory, Methods, and Media*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2004
- VOLEK, E.: *Znak, funkce, hodnota*. Paseka, 2004
- WILLIAMS, R.: *Visual Communication: Integrating Media, Art, and Science*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2007

Literatura doporučená:

- BOLTON, R. (ed.): *Contest of Meaning: Critical History of Photography*. MIT Press, 1989
- CAGE, J.: *Color and Meaning*. Berkeley University of California Press, 2000
- CRARY, J.: *Suspensions of Perception (Attention, Spectacle, and Modern Culture)*. MIT Press, 2001
- GREEN, R.: *Internet Art*. Thames and Hudson, 2004
- HOLLY, A.; MOXEY, K. (edit.): *Art History, Aesthetics, Visual Studies*. Sterling & Francine Art Institute, 2002
- JENKINS, H.: *Textual poachers: Television Fans and Participatory Culture (Studies in Culture and Communication)*. Routledge, 1992
- KESNER, L.: *Muzeum umění v digitální době*. Argo a NG, 2000
- KUNCZIK, M.: *Základy masové komunikace*. Karolinum, 1995
- PAUL, CH.: *Digital Art*. Thames and Hudson, 2003

KDT/804 Současný střeoevropský grafický design – předmět oborový prof. ak. mal. Karel Míšek, Ph.D.

Existují určitá, historickými okolnostmi podmíněná specifika střeoevropské kulturní tradice? Jakou roli sehrávaly (a sehrávají) zdejší intelektuální kruhy? Jaké funkce (informační, společenské, ideologické, estetické...) plní grafický design? V čem se nároky kladené na střeoevropský grafický design 20. století odlišovaly od potřeb požadovaných ve zbytku světa? Jak se při konstituci předválečného a poválečného střeoevropského grafického názoru projevovaly většinové politické názory respektive levicové preference a pretence představitelů státní moci? Jak se v plakátové tvorbě 60. a 70. let 20. století odráželo politické rozvolnění komunistického systému? Rezignoval současný grafický design na domácí tradici? Přeorientoval se díky digitálním technologiím a změnám společenských paradigmat na komerční vizualitu „západu“? Takovými a mnoha dalšími okruhy se zabývá diskusní tematický blok Současný střeoevropský grafický design, jehož výstupem je esej vymezená nastíněným teoretickým diskursem.

Literatura základní:

- AYNLEY, J.: *Century of Graphic Design, A: Graphic Design Pioneers of the 20th Century*. Mitchell Beazley, 2001
- BENNETT, A. (ed.); HELLER, S. (ed.): *Design Studies: Theory and Research in Graphic Design*. Allworth Press, 2001
- BIERUT, M. (ed.); HELLER, S. (ed.); DRENTTEL, W. (ed.); HOLLAND, D. K. (ed.): *Looking Closer: Critical Writings on Graphic Design*. Allworth Press, 2006
- FOSTER, H.; KRAUSOVÁ, R.; BOIS, Y. A.; BUCHLOH, B.: *Umění po roce 1900*. Slovart, 2007
- KOLESÁR, Z.: *Kapitoly z dějin designu*. AAAD, 2004
- MASON, D.: *Material, Process, Print: Creative Ideas for Graphic Design*. Lawrence King, 2007
- MCQUISTON, L.: *Graphic Agitation*. Phaidon, 2006
- MCQUISTON, L.: *Graphic Agitation II*. Phaidon, 2007
- MÜLLER-BROCKMANN, J.; MÜLLER-BROCKMANN, S.: *History of the Poster / Geschichte des Plakates / Histoire de l'af*. Phaidon, 2006
- PELCL, J.: *Český design 1995-2000*. Prostor, 2001
- STUDIO NAJBRT: *Život, štěstí, překvapení*. Torst, 2007
- WALTON, R.: *The Big Book of Graphic Design*. Harper Collins, 2007
- ŽIŽEK, S.: *Mluvil tu někdo o totalitarismu?*. Tranzit, 2007
-

Literatura doporučená:

- HOPTMAN, L.; POSPISZYL, T. (eds.): *Primary Documents. A Sourcebook for Eastern and Central European Art since the 1950's*. MOMA, 2002
- JUDLOVÁ, M.: *Ohniska znovuzrození. České umění 1956-1963*. GHMP, 1994
- KALINOVÁ, L.: *Společenské proměny v čase socialistického experimentu*. Academia, 2007
- LIPOVETSKY, G.: *Paradoxní štěstí*. Prostor, 2007
- POMAŽLOVÁ, A. (ed.): *Expresionismus a české umění 1905-1927*. NG, 1994
- ROUSOVÁ, H. (ed.): *Vademecum moderního umění v Čechách a na Moravě*. Gallery, 2002

- ŠVÁCHA, R.; PLATOVSKÁ, M.: *Dějiny českého výtvarného umění V, 1939-1958.* Academia, 2005
- ŠVÁCHA, R.; PLATOVSKÁ, M.: *Dějiny českého výtvarného umění VI, 1939-1958.* Academia, 2007

KDT/805 Úloha obrazové informace v éře informatiky a globalizace – předmět oborový - prof. Mgr. Miroslav Vojtěchovský

Kurs **Úloha obrazové informace v éře informatiky a globalizace** má charakter převážně teoretické reflexe okruhů, které v sobě obsahují též potenciál inspiračního zdroje doktorandovy umělecké tvorby:

1. vizuální informace a krize tradičních demokratických hodnot
2. vizuální informace a míra znejistění jejího konzumenta v éře elektronických médií
3. vizuální záznamy aktuálních témat

- identita / krize identity
- spotřební společnost / popkultura / reklama
- kult těla / medializace intimity
- genealogie a dosah virtuálního světa
- média / ideologie / politická ekonomie a kultura
- multietnicita a názorová pluralita

Náplň tohoto kursu prozkoumává, třídí a hodnotí proces konzumace, analýzy a osvojení (participace) diváka na různých formách obrazových zpráv odehrávajících se v intencích postindustriálního civilizačního modelu.

Literatura základní:

- BARTHES, R.: *Světlá komora*. Agite Press, 2005
- BOLTON, R. (ed.): *Contest of Meaning. Critical History of Photography*. MIT Press, 1989
- CUBITT, S.: *On Video Culture*. Routledge, 1991
- GOMBRICH, E. H.: *The Uses of Images Studies in the Social Function of Art and Visual Communication*. Phaidon Press, 1998
- KUNCZIK, M.: *Základy masové komunikace*. Karolinum, 1995
- LIPOVETSKY, G.: *Éra prázdnoty*. Prostor, 1998
- LIPOVETSKY, G.: *Paradoxní štěstí*. Prostor, 2007
- MARIEN, M. W.: *Photography*. Prentice Hall, 2006
- MCLUHAN, M.: *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Odeon, 1991
- OWENS, C.: *Beyond Recognition, Representation, Power and Culture*. Berkeley University of California Press, 1992
- SCHULZ, W.: *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Karolinum, 1998
- SWAN, L. J.: *Art Information and the Internet*. Routledge, 2005
- TIERNEY, T.: *Abstract Space: Beneath the Media Surface*. Taylor and Francis, 2007
- WILLIAMS, R.; NEWTON, J. H.: *Visual Communication: Integrating Media, Art, and Science*. Routledge, 2007

Literatura doporučená:

- BERTRAND, I.: *Media Research. Methods: Audience, Institutions, Texts*. Palgrave Macmillan, 2004
- BORDEN, I.; HALL, T.; MILES, M. (ed.): *The City Cultures Leader*. Routledge, 2003
- FISKE, J.: *Understanding Popular Culture*. Routledge, 1989
- FOUCAULT, M.: *Myšlení vnějšku*. Hermann & synové, 1996
- FOUCAULT, M.: *Sen a obraznost*. Dauphin, 1995
- WALLIS, B. (ed.): *Blasted Allegories – An Anthology of Writings by Contemporary Artists*. The New Museum of Contemporary Art, 1995
- WOOD, A.: *Digital Encounters*. Routledge, 2007

KDT/806 Fotografie a současné umění – předmět oborový

doc. Mgr. Michaela Thelenová

Tematický blok **Fotografie a současné umění** se zaměřuje na detailní analýzu soudobých uměleckých trendů a reflexi signifikantních fotografických přístupů. Tyto aktivity se odehrávají jak v teoretické, tak v umělecké a umělecko-kritické rovině. Zvláštní pozornost je věnována kontextualizaci české fotografie v rámci evropského a světového kulturního prostoru.

Předpokládá se spolupráce s prestižními českými výstavními a sbírkovými institucemi i přímá kooperace s odbornými periodiky – zejména účast na redakčních aktivitách umělecké revue Fotograf.

Literatura základní:

- ANDĚL, J.: *Česká fotografie 1840-1950*. KANT, 2004
- BARTHES, R.: *Světlá komora*. Agite Press, 2005
- BIRGUS, V.; SCHEUFLER, P.: *Fotografie v českých zemích 1839-1999*. Grada, 1999
- BIRGUS, V.; VOJTĚCHOVSKÝ, M.: *Česká fotografie 90. Let*. KANT, 1998
- BIRGUS, V.; VOJTĚCHOVSKÝ, M.: *Jistoty a hledání v české fotografii 90. Let*. KANT, 1996
- BOLTON, R. (ed.): *Contest of Meaning. Critical History of Photography*. MIT Press, 1989
- CÍSAŘ, K. (ed.): *Co je to fotografie?*. Hermann & synové, 2004
- FLUSSER, V.: *Za filozofií fotografie*. Hynek, 1994
- FLUSSER, V.: *Do universa technických obrazů*. OSVU, 2001
- FRIZOT, M.: *New History of Photography*. Könemann, 1998
- GRYGAR, Š.: *Konceptuální umění a fotografie*. AMU Praha, 2004
- KESNER, L.: *Vizuální teorie*. H + H Jinočany, 1997
- MALÁ, O.; SRP, K.: *České umění v 90. letech*. GHMP, 1998
- MARIEN, M. W.: *Photography*. Prentice Hall, 2006
- MLČOCH, J.; BIRGUS V.: *Akt v české fotografii*. KANT, 2000
- PACHMANOVÁ, M.: *Věrnost v pohybu*. OWP, 2001
- ROSSENBLUM, N.: *A World History of Photography*. Abaville Press, 1989
- SILCVERIO, R.: *Postmoderní fotografie*. AMU Praha, 2007
- SONTAGOVÁ, S.: *O fotografii*. Paseka, 2002
- ŠVÁCHA, R.; PLATOVSKÁ, M. (eds.): *Dějiny českého výtvarného umění VI (1958-2000)*. Academia, 2007

Literatura doporučená:

- BOURRIAUD, N.: *Postprodukce*. Tranzit, 2004
- CIESLAR, J.: *Kočky na Atalantě*. AMU Praha, 2003
- GROSENIKOVÁ, U.: *Ženy v umění 20. a 21. Století*. Taschen / Slovart, 2004
- JONES, A.: *The Feminism and Visual Culture Reader*. Routledge, 2003
- LÉVY, P.: *Kyberkultura*. Karolinum, 2000

KDT/807 Nové technologie v designérské tvorbě – předmět oborový

prof. ak. arch. Jan Fišer

Tematický blok **Nové technologie v designérské tvorbě** seznamuje doktorandy s aktuálním děním na pomezí designu, vizuální komunikace, počítačové simulace a modelování i interaktivních technologií. Naznačuje a mapuje způsob, jakým dochází k zakomponování virtuální reality, bio- a nano-technologií do systémů, které spoluutvářejí architekturu novodobé vizuální informace.

Absolutorium kurzu posluchači umožňuje analyzovat a vyhodnotit sociokulturní rámec současných designérských aktivit i předvídat jejich další směřování a participovat na vývoji této dynamicky se rozvíjející tvůrčí oblasti.

Literatura základní:

- BÚRDEK, B. E.: *Design: Geschichte, Theorie und Praxis der Produktgestaltung*. DuMont, 1991
- CÍSAŘ, K.; PACHMANOVÁ, M.; PETIŠKOVÁ, T.: *Dějiny umění XII*. Euromedia Group, 2002
- CLARKSON, J. (ed.); ECKERT, C. (ed.): *Design Process Improvement: A Review of Current Practice*. Springer, 2005
- FIELL, Ch. (ed.); FIELL, P. (ed.): *Designing the 21st Century*. Taschen, 2001
- HAUFFE, T.: *Design*. Laurinco King, 1998
- KOUDELKOVÁ, D.: *Subjective x Objective*. Jiří Pelcl x design, ERA Brno, 2006
- PAPANEK, V.: *Design for the Real World: Human Ecology and Social Change*. Thames and Hudson, 1992
- PELCL, J.: *Český design 1995–2000*. Prostor, 2001
- RILEYOVÁ, N. (ed.): *Dějiny užitého umění: vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby*. Slovart, 2004
- RHEINGOLD, H.: *Virtual Reality: The Revolutionary Technology of Computer-Generated Artificial Worlds – and How It Promises to Transform Society*. Simon & Schuster, 1992
- SPARKEYOVÁ, P.: *Století designu: Průkopníci designu 20. Století*. Slovart, 1999

Literatura doporučená:

- ELLUL, J.: *The Technological Society*. Vintage, 1967
- HEIDEGGER, M.: *The Question Concerning Technology and Other Essays*. Harper Perennial, 1982
- JOHNSON, S.: *Interface Culture: How New Technology Transforms the Way We Create and Communicate*. Perseus Books Group, 1999
- KLEINMAN, D. L.: *Science and Technology in Society: From Biotechnology to the Internet*. Blackwell Publishing Limited, 2005
- MRÁZEK, B.: *Dějiny výtvarné kultury*. Idea Servis, 2002
- MUMFORD, L.: *Myth of the Machine: Technics and Human Development*. Harvest Books, 1971
- TURNER, M. (ed.): *The Artful Mind: Cognitive Science and the Riddle of Human Creativity*. Oxford University Press, 2006

KDT/808 Socializační aspekty designu – předmět oborový

doc. PhDr. Tomáš Pavlíček, Ph.D.

Kurs **Socializační aspekty designu** je zaměřen na proces komunikace mezi současnou společností, designem a vizuálním uměním. Součástí tohoto odborného bloku přednášek je seznámení posluchačů s galerijním a muzejním provozem (orientovaným na prezentaci a sbírkové fondy designu) i etablování nových, dynamických forem prezentace artefaktů. Oblast socializace designu je v kursu zkoumána především z hlediska teoretického, nabyté vědomosti ale zároveň přispívají k osvojení praktických zásad, postupů a dovedností nezbytných k organizování prezentace a propagace.

Tematické okruhy:

- Autor – producent současného artefaktu současného designu.
- Galerie, muzeum – prostor pro prezentaci současného designu
- Kurátor – distributor (mediátor) současného designu
- Společnost – konzument současného designu

Literatura základní:

- ARNHEIM, R.: *Visual Thinking*. Berkeley University of California Press, 1969
- BIERUT, M.: *79 Short Essays on Design*. Princeton Architectural Press, 2007
- BENJAMIN, W.: *Dílo a jeho zdroj*. Odeon, 1979
- GREENBERG, B.; FERGUSON, B. W.; NAIRNE, S.: *Thinking about Exhibitions*. Routledge, 1996
- KESNER, L. ml.: *Muzeum umění v digitální době*. Argo a NG, 2000
- KESNER, L. ml. (ed.): *Vizuální teorie*. H + H, 2005
- MARINCOLA, P. (ed.): *Curating now: Imaginative Practice / Public Responsibility*. Philadelphia Exhibitions Initiative, 2001
- MILLER, D. C.; SALKIND, N. J.: *Handbook of Research Design and Social Measurement*. Sage Publications, 2002
- MIRZOEFF, N.: *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 2002
- OREND, R. J.: *Socialization and Participation in the Arts*. Americans for the Arts, 1989
- WADE, G. (ed.): *Curating in the 21st Century*. Walsall – Wolverhampton, 2000

Literatura doporučená:

- BROWN, J. K.: *Making Culture Visible*. Routledge, 2005
- FISKE, J.: *Understanding Popular Culture*. Routledge, 1989
- GANS, H. J.: *Popular Culture and High Culture: An Analysis and Evaluation of Taste*. Basic Books, 1999
- HELLER, S. (ed.); VIENNE, V. (ed.): *Citizen Designer: Perspectives on Design Responsibility*. Allworth Press, 2003
- KOL. AUTORŮ: *Umění v dialogu s veřejností, Dům umění města Brna*, 1999
- WILLIAMS, R.; NEWTON, J. H.: *Visual Communication: Integrating Media, Art and Science*. Routledge, 2007

KDT/809 Tradiční materiály a současný design – předmět oborový

prof. ak. mal. Jaroslav Prášil

Kurs **Tradiční materiály a současný design** je založen na kritickém přístupu k tradičním materiálům a jejich aplikaci ve všech disciplínách současného užitého umění. Obsah tohoto tematického celku je zaměřen na kulturní, politické, ekonomické, technologické a intelektuální předpoklady, které spoluutvářejí aktuální trendy v užití tradičních materiálů v současném užitém umění, designu a architektuře. Součástí tematického bloku je i obecně-historický a filosofický diskurs.

Dílní témata:

- Design, užité umění a materiálová praxe
 - Přírodní materiály, řemeslo a individualita tvůrce
 - Materiálové konotace v angažovaném designu – “recycling” a “green” design
 - Mechanické opracování povrchu tradičních materiálů prostřednictvím digitálních technologií
 - „Opovrhované“ materiály – zpracování surovin stojících na pokraji zájmu užitého umění
 - Lokálně frekventované materiály jako součást kulturního dědictví
- Exotické přírodní materiály v éře postkolonialismu a globalizace

Literatura základní:

- ČAPEK, J.: *Umění přírodních národů*. Dauphin, 1996
- ECO, U.: *Umění a krása ve středověké estetice*. Argo, 1998
- FILIP, J.: *Umělecké řemeslo v pravěku*. Společnost přátel starožitností, 1941
- FRASER, D.: *Primitive Art*. Doubleday, 1962
- HLAVÁČEK, J.: *Umění je to, co dělá život zajímavější než umění (jak praví r. f.)*. Artefakt, 1999
- HONZÍK, K.: *Tvorba životního slohu: Stati o architektuře a užitkové tvorbě vůbec*. Horizont, 1976
- KROUPA, J.: *Umělci, objednavatelé a styl: Studie z dějin umění*. Barrister & Principal, 2006
- KULKA, T.: *Umění a kýč*. Torst, 2000
- KULKA, T.: *Umění a falzum*. Academia, 2004
- MORANT, H.: *Dějiny užitého umění*. Odeon, 1983
- PETRÁŇ, J. (ed.): *Dějiny hmotné kultury I (1-2)*. SPN, 1985
- RILEY, N.: *Dějiny užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby*. Slovart, 2004
- THOMAS, K. L. (ed.): *Material Matters: Architecture and Material Practice*. Routledge, 2006

Literatura doporučená:

- GANS, H. J.: *Popular Culture and High Culture: An Analysis and Evaluation of Taste*. Basic Books, 1999
- HARRISON, J. E.: *Ancient Art & Ritual*. Kessinger Publishing, 1996
- MCDERMOTT, C.: *Design: The Key Concept*. Routledge, 2007
- MOKREJŠ, A.: *Umění: A k čemu?* Triton, 2002
- NANNING, B.: *Evolution, Genesis, Terra, Galaxy, Botanica, Glass, Work in Progress*. Nizozemsko, 2003

KDT/820 Teorie vizuálních oborů – předmět obecný

doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D.

Předmět se zabývá teoretickým zázemím vizuálních oborů, charakterizuje odlišnosti jednotlivých symbolických systémů, zmiňuje proměny oboru vizuálních médií v interdisciplinárních vazbách ve 20. století. Zmiňuje strukturalistické a sémiotické kontexty. Zkoumá fenomén proměny prostoru a času ve vizuálních oborech. Všíma si odlišnosti mezi staršími přístupy chápání prostoru, které nemohou unést ve svých statických vazbách proměnlivé kontinuum, ve kterém se v procesu označování, v řetězcích denotací a konotací utváří neukončitelný, teď právě platný tak a za chvíli v jiném kontextu platný jinak, neustále dohadovaný význam. Teoretické prostředky umožňují vizuálním oborům mezioborový diskurs.

Literatura základní:

- AJVAZ, M.: *Světelný prales. Úvahy o vidění*. Praha: OIKOYMENH, 2003. ISBN 80-7298-080-7
- AUMONT, J.: *Obraz*. Praha: AMU, 2005. ISBN 80-7331-045-7
- BARTHES, R. (2000): *Mytologie*. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 80-86569-73-X
- BARTHES, R.: *Světlá komora. Poznámka k fotografii*. Praha: Agite/Fra, 2005
- ISBN 80-86603-28-8.
- BLÁHA, J.: *Křížovatka geneze moderního malířství a hudby*. Praha: PedF UK 2007. ISBN 978-80-7290-291-0
- BOURRIAUD, N.: *Postprodukce*. Praha: Tranzit, 2004. ISBN 80-903452-0-4
- CASSIRER, E.: *Filozofie symbolických forem I. Jazyk*. Praha: Oikoymenh, 1996. ISBN 80-86005-10-0
- CASSIRER, E.: *Filozofie symbolických forem II. Mýtické myšlení*. Praha: Oikoymenh, 1996. ISBN 80-86005-11-9
- DOLEŽEL, L.: *Heterocosmica. Fikce a možné světy*. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0735-2
- DYTRTOVÁ, K.: *Čas, prostor, hudba a výtvarné umění*. Ústí n.L.: Acta Universitatis UJEP Ústí nad Labem, 2006. 138 s. ISBN 80-7044-765-6
- DYTRTOVÁ, K.: *Interpretace a metody ve vizuálních oborech*. Ústí n.L.: Acta Universitatis UJEP Ústí nad Labem, 2010. 220 s. ISBN 978-80-7414-250-5
- ECO, U.: *Meze interpretace*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0740-9
- FULKOVÁ, M.: *Diskurz umění a vzdělávání*. Praha: H+H, 2008. ISBN 978-80-7319-076-7
- FULKOVÁ, M.: *Vše v jednom: metafora kultury jako textu a jeho intertextová povaha*. Výtvarná výchova, 2009, roč. 49, č. 2-3, s. 4-9. ISSN 1210-3691
- GEERTZ, C.: *Interpretace kultur*. Praha: Slon 2000
- GOODMAN, N.: *Jazyky umění. Nástin teorie symbolů*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1519-8
- GROENSTEEN, T.: *Stavba komiksu*. Brno: Host 2005. ISBN 80-7294-141-0
- HANÁKOVÁ, P.(ed.): *Výzva perspektivy. Obraz a jeho divák od malby quattrocenta k filmu a zpět*. Praha: Academia, 2008. ISBN 978-80-200-1625-6
- HAWKES, T.: *Strukturalismus a sémiotika*. Brno: Host, 1999. ISBN 80-86055-62-0
- CHALUMEAU, J-L.: *Přehled filozofie a historie umění a kritiky*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-663-2
- KESNER, L. (ml): *Museum umění v digitální podobě*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-252-6

- KESNER, L. (ml): *Vizuální teorie*. Praha: H +H, 1997
- KULKA, T.: *Umění a kýč*. Praha: Torst, 1994. ISBN 80-85639-17-3
- KULKA, T.: *Umění a falzum*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-0954-X
- LÉVI - STRAUSS, C.: *Myšlení přírodních národů*. Praha: Dauphin, 1996. ISBN 80-901842-9-4
- LYOTARD, J-F.: *O postmodernismu*. Praha: Filozofický ústav AV ČR, 1993
- MERLEAU – PONTY, M.: *Svět vnímání*. Praha: OIKOYMENH, 2008. ISBN 978-60-7298-287-5
- ŽEGIN, L. F.: *Jazyk malířského díla. Konvencionální povaha umění minulosti*. Praha: Odeon 1980. 10-525-80.09/01

Literatura doporučená:

- MONACO, J.: *Jak číst film*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6
- PATOČKA, J.: *Prostor a jeho problematika*. In *Estetika*, 1991, 1, s. 1-37
- PATOČKA, J.: *Umění a čas. 1. díl*. Praha: OIKOYMENH, 2004. ISBN 80-7298-113-7
- PATOČKA, J.: *Umění a čas. 2. díl*. Praha: OIKOYMENH, 2004. ISBN 80-7298-11-5
- SLAVÍK, J.: *Umění zážitku, zážitek umění. I díl*. Praha: PF UK, 2001. ISBN 80-7290-066-8
- VANČÁT, J.: *Tvorba vizuálních zobrazení*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-975-8
- ZUSKA, V. A KOL.: *Estetika na křižovatce humanitních disciplín*. Praha: Karolinum, 1997
- ZUSKA, V.: *Mimésis – fikce – distance, k estetice XX.století*. Praha: Triton 2002. ISBN 80-7254-285-0

KDT/825 Digitální média a současné umění – předmět obecný

doc. Mgr.A. Daniel Hanzlík

Tematický okruh **Digitální média a současné umění** je zaměřený na digitální média ve výtvarném umění, zkoumá vztah mezi prostorem fyzickým (realspace) a kybernetickým (cyberspace). Jejich vzájemné prostupování ovlivňuje vnímání současného prostředí a propojuje, či rozvíjí řadu mezioborových disciplín. V průsečíku těchto styčných ploch lze vnímat prostor pro umění, komunikaci, experiment, ale také pro rozpor a kolizi. Výzkum doktorandovy práce se odehrává v rovině teoretické i umělecké, ve které zhodnocuje důsledky digitalizace v globální a informačně orientované společnosti.

Literatura základní:

- DE OLIVEIRA, N.; OXLEY, N.; PETRY, M.: *Installation in the New Millennium*. Thames & Hudson, 2003
- GRAU, O.: *Virtual Art: From Illusion to Immersion*. The MIT Press, 2004
- GREENE, R.: *Internet Art*. Thames & Hudson, 2004
- JONES, C. A.: *Sensorium: Embodied Experience, Technology, and Contemporary Art*. The MIT Press, 2006
- JOST, F.: *Realita / Fikce – říše klamu*. Akademie múzických umění, 2006
- MOSER, M. A.; MACLEOD, D.: *Immersed in Technology: Art and Virtual Environments*. The MIT Press, 1996
- PAUL, Ch.: *Digital Art*. Thames & Hudson, 2003
- RUSH, M.: *Video Art*. Thames & Hudson, 2003
- SHANKEN, E. A.: *Art and Electronic Media (Themes & Movements)*. Phaidon Press, 2009
- TRIBE, M.; JANA, R. J.; GROSENICK, U.: *New Media Art*. Taschen, 2006
- WANDS, B.: *Art of the Digital Age*. Thames & Hudson, 2007

Literatura doporučená:

- BOURRIAUD, N.: *Postprodukce*. Tranzit, 2004
- FLUSSER, V.: *Do universa technických obrazů*. OSVU, 2001
- KAC, E.: *Sign of Life: Bio Art nad Beyond*. The MIT Press, 2006
- RUSH, M.: *New Media in Art*. Thames & Hudson, 2005
- RUSH, M.: *New Media in Late 20th Century Art*. Thames & Hudson, 1999
- WILSON, S.: *Information Arts: Intersections of Art, Science, and Technology*. The MIT Press, 2003

KDT/846 Postprodukce, socializace, participace a edukace v současném umění - předmět obecný

doc. Mgr. Kateřina Dytrtová, Ph.D.

Předmět se zabývá teoretickým zázemím participačních, socializačních a edukačních strategií jako důležitou složkou postprodukčního procesu, kdy je mluveno a uvažováno o umění.

Komunikační funkce umění způsobuje, že rekonstrukce významu díla není soukromý počin. Tedy ač mluvíme o interpretační šíři, je nutné stanovit její meze. Tento předmět vyhledává nástroje analýzy díla, které pomáhají dohodnout, kdy je „dělání významu“ díla plytké, nebo dokonce chybné, a to jak na straně konstrukce díla tvůrcem, tak na straně rekonstrukce vnímatelem díla. Protože umění je disciplína, která záměrně generuje mnohoznačné objekty a destabilizuje konvenční znakové systémy, tyto inovativní odchylky se neustále prověřují a komunikují. Při takto záměrně otevřené situaci se jako jediný víceméně stabilní prvek zajišťující „společenství myslí“ jeví konvenční znaky se vžitým, tradovaným významem. Jedná se o notace fonematickou, matematickou (algebraickou), geometrickou a hudební. Všechny odchylky od této konvence, ve které ale probíhá verifikace, je nutné společně vyjednávat, dorozumět se o nich. To je obsahem myšlení a komunikace nad dílem.

Předmět se zabývá tím, jak je děláno dílo, jak je rozuměno dílu, jakou úlohu sehrál kontext, jaká sociální vrstva dílo vnímá a jak aktivně a účinně se tento proces odehrává.

Literatura základní:

- BARTLOVÁ, M. *Skutečná přítomnost. Středověký obraz mezi ikonou a virtuální realitou*. Praha: Argo, 2012, 2013. 407s. ISBN 978-80-257-0542-1
- BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998
- BOURRIAUD, N. *Postprodukce*. Praha: Tranzit, 2004. ISBN 80-903452-0-4
- BYSTRICKÝ, J.; MUCHA, I. *K filosofii médií*. Praha: 999 Pelhřimov, 2007. 167 s. ISBN 978-80-86391-23
- CASSIRER, E. *Filozofie symbolických forem I. Jazyk*, Praha: Oikoymenh, 1996. ISBN 80-86005-10-0
- DOLEŽEL, L. *Heterocosmica. Fikce a možné světy*. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0735-2
- ECO, U. *Meze interpretace*. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0740-9
- FULKOVÁ, M.; HAJDUŠKOVÁ, L.; SEHNALÍKOVÁ, V. *Galerijní a muzejní edukace 1*. Praha: PF UK, 2012. ISBN 978-80-7290-535-5. UMPRUM, 2012. 311 s. ISBN 978-80-7101-111-8
- GARDNER, H. *Dimenze myšlení. Teorie rozmanitých inteligencí*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-279-3
- GOODMAN, N. *Jazyky umění. Nástin teorie symbolů*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1519-8
- KULKA, T.; CIPORANOV, D. (eds.) *Co je umění. Texty angloamerické estetiky 20. století*. Praha: FF UK, 2010. 437 s. ISBN 978-80-87378-46-5

- PETŘÍČEK, M. *Myšlení obrazem, průvodce současným filosofickým myšlením pro středně pokročilé*. Praha: Herrmann a synové, 2009. 201 s. ISBN 978-80-87054-18-5
- PEREGRIN, J. *Význam a struktura*. Praha: OIKOYMENH, 1999. 292 s. ISBN 80-86005-93-3
- SLAVÍK Jan; CHRZ Vladimír; ŠTECH, Stanislav a kol. *Tvorba jako způsob poznávání*. Praha: UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE – NAKLADATELSTVÍ KAROLINUM, 2013.
- SLAVÍK, J. *Umění zážitku, zážitek umění*. I díl. Praha: PF UK, 2001. ISBN 80-7290-066-8

Literatura doporučená:

- DYTRTOVÁ, K. *Interpretace a metody ve vizuálních oborech*. Ústí n.L.: Acta Universitatis UJEP Ústí nad Labem, 2013. 210 s. ISBN
- GEERTZ, Clifford. *Interpretace kultur*. Praha: Slon 2000
- MERLEAU – PONTY, M. *Svět vnímání*. Praha: OIKOYMENH, 2008. ISBN 978-60-7298-287-5
- MONACO, James. *Jak číst film*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01410-6
- SEARLE, John. *Mysl, mozek a věda*. Praha: Mladá fronta 1994. 117 s. ISBN 80-204-0509-7
- SLAVÍK, J.; FULKOVÁ, M. *Receptivní profil dětského návštěvníka muzea*. Praha: PF UK, 1999
- ZUSKA, V. *Mimésis – fikce – distance, k estetice XX.století*. Praha: Triton 2002. ISBN80-7254-285-0